

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioan. Petri Maffei, Bergomatis, E Societate Iesv,
Historiarvm Indicarvm Libri XVI.**

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

Cosmvs Tvrrianvs Societati Iesv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11473

COSMVS TVRRIANVS
SOCIETATI IESV.

*Cosmus
quomodo
à Domi-
no ad So-
cietatem
vocatus.*

*Hispania
nova.*

*Vende-
naumi-
sula. Quae
incolarum
consue-
tudo.*

VANDO multa mihi per hos dies ac magna de Christo ex domestica Sociorum, qui et istis regnis huc veniunt, praesertim vero Francisci Xaverii consuetudine discere datum est, ut communicem vobiscum hanc animi mei laetitiam, Patres in Christo fratresque, brevibus enarrare constitui, quo pacto Dominus me suam in hanc Societatem vocavit. Antehac, tametsi propenso in religionem sui semper animo, multa me tamen variaeque cupiditates à proposito retardarunt. Anno redempti generis humani 1538, nescio quid ut quaererem, profectus ab Hispani, Cannarias primùm seu fortunatas, rum Diui Dominici, quam appellant, complures praeterea alias insulas petii, de quibus, quòd satis iam notae sunt, me nihil attinet scribere. Vidi etiam continentem, quam novam Hispaniam vocant, fertilitatis eximia: in qua, Dominicanorum & Franciscanorum opera, magnus Christianorum numerus cernitur. ibi quadriennio ferme per summam secularium rerum omnium abundantiam ac satietatem exacto, cum maius quiddam atque solidius quasi diuinans animus meus appereret, Kalendis Ianuariis, anni M. D. XLII, sex navium classem nactus, occidentem versus pergere intendi. cum quintum iam & quinquagesimum diem in alto, procul ab omni terrae conspectu, nauigassemus; ad insulas denique venimus multas numero, magnitudine perexiguas, loco depressas; quarum incolae, nudi, pisce tantum atque arborum foliis victitabant. hic dies octo substitimus. decimo inde die insulam conspeximus amoenissimam, frequentibus ac proceris admodum costam palmis: sed nos vehemens venti vis descensu prohibuit. post decem alios vel duodecim dies insulam tenuimus magnam, sed ab habitatoribus penè desertam, Vendenam nomine, cuius ambitus est 200 leucarum. in ea cum, quadragesimum circiter diem morati, neminem ex incolis vidissemus; ad extremum barbari nauigio ad nos accedebant, pacis petendae gratia sanguinem è pectore brachisque suo more mittentes. sed nostrarum perterriti strepitu bombardarum, ita repente

pentè in fugam vertere sese; nunquam, ut postea comparuerint, seminudi incedere, arboribus protectis ut dicuntur: pro scalis autè, arundinibus miræ proceritatis & crassitudinis. Inde cum ad septentrionem nauigaremus, vèro aduersante cursum ad meridiem auertimus, paruumque in insulam descendimus, carne & oryza abundantè. sesquiannum circiter ibi traduximus. incolæ sunt jaculandi peritissimi; venenatis utuntur sagittis, quas ut inficiat, virulèras quasdam bestiolas, viridium instar lacertarum, enutritunt. Hinc, de nostris ad 400 amissis, pænè coacti discedere, contèdimus ad Malucù; quo in loco mora ferme biennii facta, quod classi nostræ nouam in Hispaniam reditus non patebat; de sacerdotum aliquot, virorumque nobiliù comitù nostrorù sententia, cum Præfecto Lusitanorù, qui erat ibidem, transigimus, ut nos in hæc Indiæ regiones adduceret. In eo itinere insulam attigimus, quæ dicitur Amboinus. ibi Xauerium reperi: cuius primo congressu in ipsius imitationem sum vehementer incensus, itaque repente eius vestigiis insticissem, nisi Episcopum Goæ prius inuisere decreuissem. quocirca meum illi animum aperire in præsentia superfe-
 di. Goam inde peruentum est. ibi me statim ad Episcopum contuli, à quo exceptus liberaliter, & Ecclesiæ cuiusdam administrationi prapositus, in eo munere quinque circiter mensium spatio ita sum versatus, ut me graues interea ferè semper curæ cogitationesque vexarent. quibus defatigato iam animo cum nullam planè requiem inuenirem, ad nostrum hoc diui Pauli Collegium veni, meque in P. Nicolai, qui tum Collegio Rector præerat, familiaritatem dedi-
 ab eo cum genus vitæ disciplinamque Societatis domesticam cognouissem; valde mihi, præsertim auctoritate Xauerii iam ante permoto, res tota placuit: cumque me ex instituto Societatis idcirco tantisper à negotiis remouissem, ut mente quoad possem à sensibus auocata, omnem cogitationem in Dei beneficiis erga me perpendendis, & in exigèda præterita vitæ meæ ratione defigerem; tertio die postquam rē sum aggressus, ita me repente securum, & ab angoribus liberum vacuumque persensit; ut egomet ipse rei nouitatem mirarer, mihi que posthac in Societate omnino viuèdū ac permanendū esse decernerem. Id contigit anno superiore, 13. Kal. Aprilis, quo ipso tempore Xauerii quoque magno-
 pere me confirmavit aduentus; cum salutis meæ causa con-

*Episcopus
Goæ*

*Collegiū
D. Pauli*

Sultrò

sultò missus in hanc urbem à Domino videretur. vnde ille paulo post discedens, vt promotorii Comorini Christianos inuiseret, curâ mihi reliquit, pueris domi quos alimus, priuatim quotidie; plebi autem in templo singulis dominicis diebus Christianæ rudimenta doctrinæ & diui Matthæi Euangelium exponendi. Intulit etiam sermonem de terra Iaponia, (cuius naturam & incolarum genus è libello quem separatim mittimus cognoscetis) & simul significauit esse sibi in animo, cum è Comorino redierit, in eam insulam proficisci, & me secum ducere. quod ego singularis beneficii loco à Domino accipio; & paratus, quocumque ille voluerit, sequi; id vnum laboro, ne in patrem totius consolationis Deum pro immensa eius in me benignitate ingratus reperiar. itaque Patres & Fratres in Christo mei, in gratiis agēdis, quæso, mihi succurrite, tum quòd me in hanc Societatem ascuerit, tum etiam quòd mihi Iaponicâ prouinciam destinauerit. Habemus in hoc Collegio adolescentem nomine Paulum, cui à sancta fide cognomen est inditum, natione Iaponium, multis ornamentis ingenii memorixque, sed præcipuè DEI vera notitia præditum. Sextus agitur mensis, ex quo Christianus est factus. bis duntaxat expositum à me sibi diui Matthæi Euangelium summa felicitate à primo capite ad extremum vsq; memoriter hausit. Nostra in Iaponem profectio in proximū Aprilem mensē paratur. Eam confidimus valde vtilem rei Christianæ futuram: eoque magis, quòd vetus opinio quasi quoddam oraculum percubuisse apud Iaponios dicitur, nouam se legē, multo quàm qua hodie vtuntur sanctiorem ac meliorem, aliquando accepturos. Sacrificiis vestris & preceationibus nos admodum commendamus in Domino. Goa, 8. Kal. Aprilis, 1549.

*Paulus à
sancta fi-
de.*

*Vetus opi-
nio Iapo-
norum.*

COSMVS TURRIANVS SOCIE-
TATI IESV GOAM.

QUOD vestro mihi subsidio vehementer est opus, vel ipsa me cogit necessitas, Patres Fratresq; mihi carissimi, vt vos de statu rerum Iaponicarum faciam certiores. Ac de tota quidem nostri itineris ratione, nec non de ipsius conditione prouinciæ, quantum initio per huiuslinguæ morum que notitiam licuit, quo anno ad hanc